

Wawszczak, Jerzy

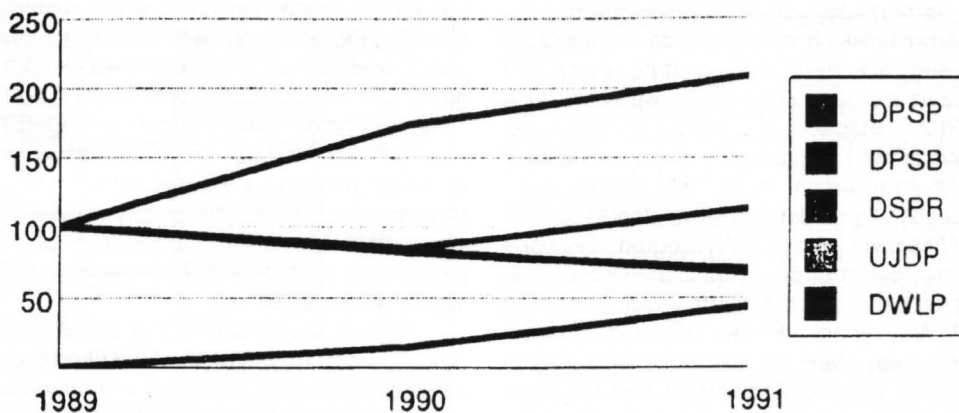
Możliwości rozwoju gospodarczego województwa płockiego w latach 1993-2000 : (ważniejsze programy inwestycyjne)

Notatki Płockie 37/4-153, 25-29

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Rys.2. Zmiana dynamiki podstawowych wskaźników ekonomicznych

obniżają się w równym tempie. Sytuację pogarsza szybki wzrost liczby przedsiębiorstw z deficytem (UJDP). Nietypowy przebieg krzywej obrazującej Dynamikę Produkcji Sprzedanej w Budownictwie (DPSB) jest tylko lokalnym i chwilowym zaburzeniem, mającym swe źródło w polityce spółdzielni mieszkaniowych. Obraz recesji w obu podstawowych działach gospodarki województwa tj. przemyśle uspołecznionym i rolnictwie jest wyraźny i jedynie Dynamika Wzrostu Liczby Prywatnych podmiotów gospodarczych (DWLP) jest korzystna w tej ocenie. Optymizm, który mimo wszystko jest inspiratorem tego opracowania, wylania się jednak nie z mało precyzyjnych danych statystycznych, ale z powszechnie obserwowanego faktu adaptacji mentalnej zarządców wielu państwowych przedsiębiorstw do bieżących wymagań rynku. Dość ostatnio częste rozmowy z przedsiębiorstwami o słabej kondycji ekonomicznej stwarzają wrażenie ilościowego i jakościowego wzrostu świadomości na temat nowych reguł gospodarowania. Istnieje już powszechna świadomość konieczności konstruowania business planów i rozwijania działań sprzedaży odpowiednio do coraz bardziej agresywnego marketingu. Wydaje się, że decydujące znaczenie dla kondycji ekonomicznej wielu przedsiębiorstw będzie miało uzyskanie szansy na dostęp do relatywnie tanich kredytów; obrotowego i inwestycyjnego. Pociuszającym jest fakt częściowej odbudowy byłych układów kooperacyjnych i handlowych, jak również utworzenie nowych. Ta swoista "regeneracja" układu gospodarczego jest jednak zbyt mała dla zbilansowania negatywnych skutków recesji. Dla odwrócenia koniunktury potrzebne jest dodatkowe uruchomienie rozległego frontu inwestycyjnego. Zamierzeniu temu na pewno sprzyja dobór i zakres przedstawionych poniżej programów inwestycyjnych. Uwzględnia on bowiem specyfikę tego województwa wykorzystując jego naturalne komunikacyjne (Wisła i węzeł kolejowy w Kutnie) oraz gospodarcze (MZRIp) położenie na mapie kraju.

ZAŁOŻENIA PROGRAMÓW INWESTYCYJNYCH

Ogólna koncepcja omawianego dalej zestawu programów jest wynikiem zgrubnego oszacowania ich potencjalnej efektywności, (sygnalizowanego w różnej formie) zainteresowania wykazywanego przez obcy kapitał, szczególnie korzystnych warunków inwestowania dla wybranych miejscowości i gałęzi gospodarki. Przyjęto oczywiste założenie, że podstawowym kryterium wstępnej oceny projektów będzie przygotowane prefeasibility study zleczone przez potencjalnych inwestorów, w miarę możliwości firmom zachodnim o ustalonej reputacji i cieszącym się uznaniem finansowych korporacji. To naturalne założenie niesie w sobie jednak skutek finansowy i przed poniesieniem kosztów potrzebne jest poparcie ulokowane w gospodarczej prognozie kraju, programach politycznych partii rządzących i społecznej akceptacji. Z pozycji autora tego opracowania możliwa do zapewnienia jest tylko społeczna akceptacja, pozostałe kwestie muszą rozstrzygać elity polityczne i Rząd. Ze wszech miar pożądane jest także poparcie parlamentu.

- "Program Budowy Kaskady Dolnej Wisły"

Sięgając do szczegółów koncepcji, program ten został oparty na prognozie potencjalnie dobrej opłacalności. Okazało się bowiem, że pierwsza i jedyna tama we Włocławku "splaciła się" już po siedmiu latach. Jak wynika z wstępnych rozważań dla uzyskania zwrotu poniesionych nakładów można pominąć wszystkie inne korzyści typu ekologicznego lub z dziedziny gospodarki wodnej i rekreacji, bowiem już tylko sprzedaż energii elektrycznej produkowanej na dwu tamach planowanych w województwie płockim, czyni ofertę atrakcyjną finansowo. Uwzględniając proekologiczny charakter inwestycji, sfinansowanie prefeasibility study będzie możliwe zarówno z Wojewódzkiego jak i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska. Ten program dla województw płockiego i włocławskiego mimo jego znaczenia dla całej Polski może być kontrolowany lokalnie. Jedyną formą pożądanej ingerencji Centrum mogłoby być ustawowe umożliwienie wieloletniej dzierżawy "budowli wodnej" instytucji zagranicznej. Wolą wojewodów i

Sejmików Samorządowych zainteresowanych województw nadwiślańskich od Płocka do Gdańska na początku sierpnia 1992 roku. została utworzona Fundacja zarządzająca programem we wszystkich jego aspektach i etapach. W celu ochrony istniejącej tamy we Włocławku, a następnie skarpy wiślanej w Płocku i Wyszogrodzie, kolejność budowy pierwszych trzech tam przedstawia się następująco: Ciechocinek-Nieszawa, Płock i Wyszogród. Wstępne oszacowanie parametrów techniczno-ekonomicznych systemu zapór z hydroelektrowniami pokazano w tabelicy 1. W przypadku Płocka i Wyszogrodu ważnym argumentem staje się fakt istnienia (jeszcze) na tym terenie wyspecjalizowanych firm i wysoko kwalifikowanych specjalistów.

Mimo, że do określenia spodziewanego czasu

i azotanów dostarczanych z wodą wiślaną do Baltyku. Dla Płocka oznacza to poprawę o prawie 50% jakość wody pitnej, a dla światowej ekologii i jej funduszy jest to bardzo wyraźny sygnał zachęty.

Ilość retencjonowanej wody powiększy się wielokrotnie, umożliwiając rozwój intensywnych upraw wymagających systematycznego nawadniania. Utrzymujący się ponadto podwyższony poziom lustra wody wpłynie na podniesienie poziomu wód gruntowych w studniach lub budowę wydajnych instalacji wodociągowych.

- Zmiana krajobrazu dolnej Wisły może zostać wykorzystana turystycznie dzięki kompleksowemu zagospodarowaniu brzegów i budowli wodnych, duża powierzchnia akwenów może być wielką atrakcją dla żeglarstwa śródlądowego lub sportów mo-

Podstawowe dane stopni wodnych kaskady *

Tablica 1.

Stopień wodny (miejscowość)	Kilometr biegu rzeki (od źródeł)	Rzędna piętrzenia (m.npm)	Powierzchnia zbiornika (w ha.)	Moc zainstalow. elektr.(MW)	Produkcja energii (wGWh/r)
Wyszogród	586	72	4,560	174	483
Płock	619	64	4,950	126	407
Włocławek	675	57,3	5,488	162	700
Ciechocinek	708	46	3,130	162	483
Solec Kujaw.	757	37,5	3,654	145	413
Chełmno	806	30	3,864	159	440
Opalenie	864	22	5,396	206	720
Tczewo	905	12	3,751	206	561
Razem	-	-	34,793	1,340	4,207

* (dane przedstawione według ODGW).

zwrotu zainwestowanych pieniędzy potrzebne są głównie dane z dwu ostatnich kolumn z tabelicy 1. potencjalną ofertę składaną zagranicznym inwestorom niewątpliwie uatrakcyjnią dodatkowe okoliczności:

- Uruchomienie nowoczesnej drogi wodnej o parametrach technicznych klasy czwartej na trasie Gdańsk-Warszawa, a przy wykorzystaniu dotychczasowych połączeń, także na trasie Wschód-Zachód co zwiększy opłacalność kaskady o opłaty przewozowe. Połączeniem systemów dróg wodnych zachodnioeuropejskiego z byłym radzieckim zainteresowani są przewoźnicy i handlowcy po jednej jak i drugiej stronie granicy co poprawia prognozę dla tej inwestycji.

- Zwiększy się ilość przepraw drogowych przez Wisłę dzięki budowie dodatkowych siedmiu stopni wodnych, zwiększając tym samym ekonomiczne szanse dla wielu regionów środkowej i północnej Polski. Dla Płocka i Wyszogrodu jest to walor trudny do przecenienia.

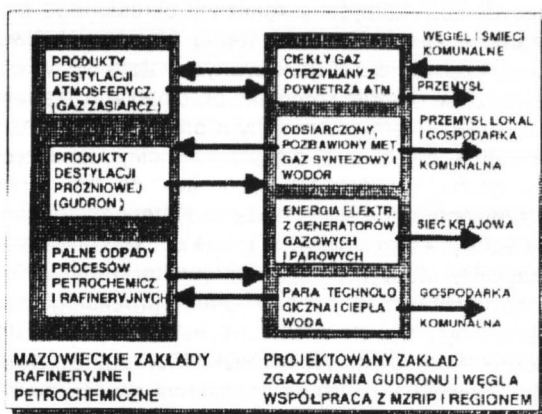
- Zwiększy się intensywność procesów oczyszczania Wisły z zanieczyszczeń, dzięki pojawieniu się systemu aktywnych biologicznie akwenów. Zdaniem ekspertów radykalnie zredukuje to ilość fosforanów

torowodnych. Niezmiernie istotnym dla tego programu, jest wykorzystanie jego wszystkich szans dla regionu, nie tylko w aspekcie korzyści doraźnych, ale i długofalowych. Wymaga to jednak przeliczenia tych wszystkich walorów na wymierne zyski.

"Program budowy Zakładu do Produkcji Czystej Ekologicznie Energii i Gazu z Próżniowych Pozostałości Ropy Naftowej i Węgla".

Kolejnym przykładem inwestycji, której posadzenie w regionie może mieć kapitalne znaczenie dla dalszego rozwoju województwa jest budowa Zakładu Zgazowania Pozostałości Próżniowej (gudronu) oraz węgla i wyeliminowanie większości ekologicznych skutków istnienia Petrochemii w regionie. Schematycznie wzajemne relacje między MZRIp, regionem a nowym Zakładem pokazano na rys.3

Ten bardzo nowoczesny technologicznie i bardzo skuteczny ekologicznie (praktyczna eliminacja SO₂ i NO_x ze spalin) zakład, miesie w sobie generalne rozwiązanie dla Północnego Mazowsza problemu czystego ekologicznie paliwa (gaz syntezowy), oraz dostatek energii elektrycznej i ciepła komunalnego. Dodatkową korzyścią proponowanych przez firmę (Nykomb Synergetics) rozwiązań jest uwolnienie płockiego kombinatu od kosztów ekologicznych i ko-

Rys.3 Schemat powiązań kooperacyjnych projektowanego Zakładu z Mazowieckimi Zakładami Rafineryjnymi i Petrochemicznymi oraz gospodarką regionu i kraju.

nieczności utrzymywania całych zastępów służb energetycznych. Niezmiernie ważnym czynnikiem jest także uzyskanie prawa do dysponowania tą technologią wobec innych potencjalnych użytkowników z naszego regionu Europy.

"Program modernizacji Mazowieckich Zakładów Rafineryjnych i Petrochemicznych".

Budowany w latach 1961- 1980 Kombinat ma na swym terenie niektóre instalacje liczące blisko 30 lat. Choć w całym okresie eksploatacji utrzymywana była ich pełna sprawność oraz czynione były zabiegi modernizacyjne można powiedzieć, że instalacje te "zużyły się technologicznie" i ze względu na ekonomiczne skutki powinny zostać zastąpione nowoczesnymi. Dotyczy to szczególnie bloku paliwowego - Zakładu Rafinerii.

Na w/w potrzeby nakładają się i te, które bezpośrednio wiążą się z ochroną środowiska, może nie tyle ze względów ekologicznych jak ekonomicznych (drastyczny wzrost opłat i kar za degradację środowiska przyrodniczego). Kryterium nadrzędnym w tej ostatniej sprawie jest bariera 1997 roku, w którym zaczną obowiązywać normy EWG i alternatywą dalszej egzystencji może być wtedy albo gigantyczny wzrost kosztów modernizacji albo likwidacja przedsiębiorstwa.

Bilans kosztów pierwszego etapu modernizacji (bloku paliwowego), przez zachodnich ekspertów oceniany jest na kwotę rzędu 300 - 500 mln.\$ Tej kwoty zakład nie jest w stanie wypracować z zysku i musi być brany pod uwagę kredyt, dostatecznie nisko oprocentowany by mógł być splanony z uzyskanych korzyści.

Ważnym elementem towarzyszącym przyszłej modernizacji powinno być stworzenie w bezpośrednim otoczeniu Kombinatu, pierścienia zakładów przetwórczych, bazujących na jego produktach, uszlachetniających i przetwarzających te produkty w wyroby gotowe lub komponenty dla całej polskiej chemii a nawet na eksport. Można przyjąć z dużym prawdopodobieństwem założenie, że każde zaangażowanie zachodniego kapitału w modernizacja

płockiej Petrochemii zwróci uwagę i na te dodatkowe korzyści.

Istnieje duża szansa na zagospodarowanie większości półproduktów na miejscu, wykorzystując bogate zaplecze pracowników inżynieryjno- technicznych o specjalnościach chemia i przetwórstwo tworzyw sztucznych.

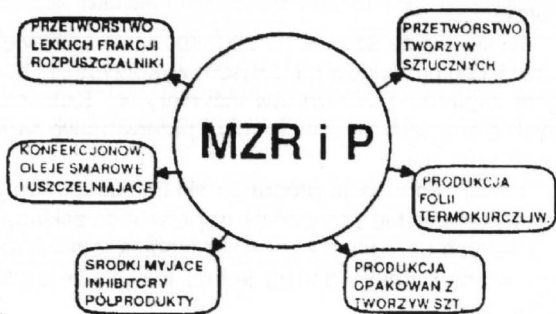
Istnieje koncepcja programu skłaniającego firmy amerykańskie lub zachodnioeuropejskie do zakładania małych i średnich kapitałowo spółek joint-ventures o przeciętnej wartości jednej inwestycji rzędu 7-10 mln.\$.

Włączenie takiego złożonego zamierzenia inwestycyjnego do programu modernizacji Petrochemii zwiększy potencjalne korzyści całego programu jak również uczyni go bezpieczniejszym dla inwestora przez rozproszenie, na zadania o różnym stopniu ryzyka inwestycyjnego. Tworzenie założeń do pre-feasibility study wymaga jednak zdecydowanej odpowiedzi na pytanie co do dalszych losów całego kompleksu paliwowo-energetycznego, a szczególnie płockiej Petrochemii. Forma i tempo jej prywatyzacji mogą zadecydować o tym, czy odpowiednio duży kapitał inwestycyjny zareaguje prawidłowo na proponowane warunki i co równie ważne zrobi to we właściwym dla nas czasie. Można mieć obawy, że gdy podatki z jednej i żądania płacowe z drugiej strony wymuszają swoiste status quo, rezultat okaże się zabójczy dla samej Petrochemii. Jeśli bowiem (po upływie najbliższych trzech lat) koszty modernizacji okażą się zbyt wysokie, tzn. wyższe niż budowa kolejnej rafinerii na wybrzeżu Bałtyku, to w Płocku mamy " szansę" na powstanie " historycznej składnicy złomu" i 8. tys. bezrobotnych. Uważam za niedopuszczalne pozostawienie takiego stanu rzeczy własnemu losowi czyli przymusowym decyzjom kierowniczych gremiów Zakładu, Miasta i województwa.

Powyższe zamierzenie inwestycyjne przekracza regionalne możliwości w obszarze niezbędnych decyzji, zaś finansowo spoczywa na Petrochemii. Należy ją do takich decyzji skłonić choćby przez ekonomiczną zachętę i właściwie dobrane motywacje.

"Program Utworzenia Wolnocłowej Strefy Ekonomicznej i Parku Technologicznego w Kutnie".

Najważniejszym atutem Kutna jest jego położenie na skrzyżowaniu kolejowych i drogowych szlaków komunikacyjnych Wschód-Zachód i Północ-Południe. Upadający przemysł do niedawna określany mianem kluczowego jest jedynie generatorem kolejnych rzesz bezrobotnych, niezdolny do samodzielnej restrukturyzacji i nie posiadający na nią środków. Szacowana stopa bezrobocia przekracza już 22%, a odniesiona do rzeczywistej liczby zatrudnionych jest zapewne jeszcze wyższa. Komunikacyjną łatwość dowożenia i wywożenia towarów do Kutna i z Kutna przy dużej podaży wysokokwalifikowanej siły roboczej łatwo jest zamienić na wymierny zysk, pod warunkiem jednak, że miasto to potraktowane

Rys.4. Możliwości stworzenia systemu powiązań kooperacyjnych między MZRiP, a grupą prywatnych, małych i średnich zakładów produkcyjnych

zostanie jako obszar o szczególnym zagrożeniu bezrobociem i objęte wynikającymi z tego faktu skutkami.

Miasto posiada wydzielone i uzbrojone tereny pod budowę takiej strefy. Część środków finansowych przeznaczonych z budżetu na restrukturyzację należy użyć na opracowanie atrakcyjnego feasibility study. Analiza finansowa przedsięwzięcia inwestycyjnego powinna zakładać szczególne preferencje oraz ułatwienia dla potencjalnych inwestorów w tym np. ułatwienia w handlu nieruchomościami pod budownictwo mieszkaniowe itp. Koordynatorem tego programu powinien być samorząd, surowo przestrzegając ustalonych przez siebie reguł i właściwie rozdzielając przywileje. Istniejący w Kutnie przemysł farmaceutyczny i elektroniczny oraz przemysł metalowy stwarza szansę nawet na uruchomienie produkcji z materiałów powierzonych typu H-T. Jest to jak na razie, oprócz przetwórstwa rolno-spożywczego jedyna szansa dla tego miasta. Rozwój potrzeb transportowych dla ulokowanego w strefie przemysłu, zagospodaruje resztę nadwyżek siły roboczej.

EKONOMICZNE SKUTKI REALIZACJI PEŁNEGO PROGRAMU INWESTYCYJNEGO

Przedstawiony wyżej program jest oczywiście "programem marzeń" i rozsądek każe rozpatrywać prawdopodobieństwo jego pełnego sukcesu na 50 - 75%.

W programie tym jednak istnieją elementy, których realizacja jest szansą nie tylko dla województwa płockiego. Jest oczywistym bez specjalnego dowodu, że tylko koncentracja na małym stosunkowo obszarze i w krótkim okresie czasu dużych programów inwestycyjnych skupi jak w soczewce wszelkie pozytywne jak i negatywne skutki szybkiego rozwoju gospodarczego w jego, tym razem właściwej bo kapitalistycznej odmianie. Wielu będzie przekonywało o tym, że w Polsce istnieją miejsca, znacznie bardziej potrzebujące kapitału na restrukturyzację lub modernizację niż Płock i województwo płockie, jednakże podstawowym warunkiem uzyskania realnego dostępu do inwestycyjnych pieniędzy jest wykazanie

decydującej korzyści z realizacji określonego programu oraz stworzenie systemu wieloletnich gwarancji i zabezpieczeń ulokowanych kapitałów. W województwie płockim kompleks prac nad wykazaniem i uzasadnieniem potencjalnym organizacjom finansowym korzyści jest, dla przynajmniej pierwszych dwóch zamierzeń, w toku realizacji. Ze strony rządowej potrzebne więc będą jedynie odpowiednie gwarancje i zabezpieczenia, zaś dla sfinansowania feasibility study niskooprocentowane kredyty. Kredyty, ponieważ chodzi o programy proekologiczne, będą mogły być sfinansowane wspólnie przez Fundusze (Narodowy i Wojewódzki) Ochrony Środowiska. Sprawą zasadniczą pozostanie stworzenie realnego i skutecznego systemu zabezpieczeń dla potencjalnych kredytodawców, w miarę niezależnego od politycznej koniunktury aktualnie rządzącej ekipy i przekonującego w sposobie jego działania w dłuższym okresie czasu.

Pełną kwotę do zainwestowania dla wymienionych zamierzeń inwestycyjnych w województwie płockim przeznaczoną do wydania w okresie 1993-2000 można określić w przedziale 2 - 3 mld. \$. Odpowiednio wynegocjowane warunki mogą sprawić by co najmniej 50% tej kwoty było wydane na rzecz polskich przedsiębiorstw, powiększając ich siłę ekonomiczną i zdolności do sprostania międzynarodowej konkurencji. W celu skupienia wtórnych skutków inwestowania, ważnym elementem przetargu mógłby być wymóg lokalizacji firm przedstawicielskich w terenie ich działania. Pozwoli to na sterowanie dystrybucją zwiększonych wpływów podatkowych i przeznaczenie uzyskanych środków na inwestycje infrastrukturalne, wtórne lub stowarzyszone szczebla samorządowego. Odpowiednia synchronizacja wszystkich lub przynajmniej trzech pierwszych programów inwestycyjnych pozwoli racjonalnie "zagospodarować" cały potencjał przemysłowy, intelektualny i demograficzny województwa.

Wyliczając średnie roczne wydatki inwestycyjne na 250 - 375 mln. \$, z których 130 - 200 mln. \$ zostanie zaangażowane w zamówieniach na lokalnym rynku pracy, da kwotę 2 - 3 bln. zł co stanowi dwukrotną wartość całego obecnego budżetu województwa płockiego. W przeliczeniu na koszty utworzenia nowych miejsc pracy, przy założeniu, że każde nowe stanowisko pracy to trzykrotna roczna wartość średniej płacy brutto w 6 działach gospodarki, otrzymamy odpowiednik 16 - 25 tys. nowych miejsc pracy. Jest to co prawda zaledwie 30 - 50% obecnego poziomu bezrobocia, jednakże należy przyjąć, że wzrost podaży pieniądza powiększy popyt na pracę o dalsze 40%. Mogłoby to obniżyć rzeczywistą stopę bezrobocia do 10%, a więc do poziomu uznawanego za (w miarę) bezpieczny. Te bardzo szacunkowe oceny zjawiska zostały przedstawione z przekonaniem, że mimo tak dużych kwot, województwo płockie będzie w stanie "skonsumować" ten strumień pieniędzy dla pobudzenia gospodarczego. Część do zagospodarowania kapitału in-

westycyjnego na głowę mieszkańca województwa plockiego będzie stanowiła tylko 4 - 6 mln zł. co nie jest zbyt dużą wartością. Oczywiście program będzie musiał być koordynowany ze szczebla wojewódzkiego i do takiej koordynacji jesteśmy przygotowani. Ta operacja może i powinna się udać, jednakże pod warunkiem stworzenia wokół przedsięwzięcia klimatu przychylności i nieantagonizowania celów. Mam prawo także przypuszczać, że przydanie temu programowi rządowych priorytetów znacznie przyspieszy decyzje finansowe i stworzy ogólnie przychylną aurę dla inwestycji w Polsce. Inwestycje towarzyszące głównym programom to inwestycje zaplecza administracyjnego i technicznego oraz osiedla dla niezbędnej liczby specjalistów krajowych i zagranicznych. Okresowy wzrost liczby mieszkańców oraz dobre zarobki stworzą perspektywę inwestycji typu infrastrukturalnego w postaci sklepów, dużych centrów handlowo-gastronomicznych, hoteli i sieci dróg dojazdowych. Ogólny wzrost konsumpcji stworzy perspektywę rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego w całym rolniczym przecięt województwie. Wzrośnie zapotrzebowanie na usługi komunalne i bytowe ludności. Kwotowo wielkości inwestycji towarzyszących nie można dzisiaj jeszcze określić. Będą one jednak możliwe do określenia podczas konstruowania programu koordynującego wszystkie te programy na szczeblu wojewódzkim.

W całym przedsięwzięciu koordynacja będzie musiała wystąpić na wielu poziomach i obszarach. Należy niezwykle starannie przygotować zasady takiej koordynacji. Gminy uczestniczące w przedsięwzięciu muszą stworzyć celowy związek gmin i zmienić swe plany zagospodarowania przestrzennego. Zrutynizowane wojewódzkie służby inwestycyjne należy zastąpić bardziej nowoczesną organizacją stworzoną już pod kątem w/w celów. Równocześnie koniecznie dopilnować trzeba by wszystkie procesy zachodziły wg światowych standardów tak na etapie planowania jak i realizacji. Być może należy zaproponować doradztwo w tym wielkim przedsięwzięciu firmie zachodniej o uznanej renomie.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Przedstawiony program ma co najmniej trzy ważne atrybuty. Po pierwsze istnieje i został jak sądzę z powodzeniem przedstawiony opinii zachodnich specjalistów i potencjalnych inwestorów. Po drugie, jego realizacja obok funkcji czysto ekonomicznych spełnia ważne cele społeczne i proekologiczne. Po trzecie, struktura zawodowa potencjalnych wykonawców daje gwarancje powodzenia. Brak specjalistów najwyższej klasy to problem każdego programu i ściągnięcie ich na miejsce to kwestie dość proste do rozwiązania przez samych zainteresowanych.

Problemem samym w sobie jest zwalczanie oporów tzw. "specjalistów" od zagospodarowania przestrzennego kraju, którzy od lat dla województwa plockiego wyznaczają rolę cywilizacyjnej prowincji kompletnie ignorując fakt istnienia tam Petrochemii i innego nowoczesnego przemysłu, który od początku swego istnienia pozbawiony został dostatecznej infrastruktury (drogi dojazdowe, połączenia kolejowe i mosty). Podobnie ignorowany jest fakt niezwyklej transformacji starej stolicy Mazowsza Plocka, miasta które w ciągu 30 lat zwiększyło trzykrotnie liczbę swych mieszkańców. Najlepszym tego przykładem jest ostatnie opracowanie CUP z 1990 roku, w którym przedstawiany "rozwój" we wspomnianym dokumencie polega na skrupulatnym omijaniu miasta Plocka przez wszystkie ważniejsze drogi komunikacyjne, zaś bardzo irytującym, bo wyznawanym do dzisiaj przez Dyрекcję Generalną Dróg Publicznych, jest niezwykle konsekwentne stanowisko względem przepraw mostowych na Wiśle. Dla Plocka oznacza to przesuwanie budowy drugiej przeprawy mostowej w Plocku (w terminie realizacji) za przeprawę w Wyszogrodzie. Przedstawiony przeze mnie pod koniec 1990 roku program nieznacznego odchylenia przebiegu autostrady Północ - Południe (w kierunku Plocka), mimo ekonomicznego, ekologicznego i społecznego uzasadnienia do dzisiaj jest ignorowany świadcząc o podziwu godnym podtrzymywaniu przez wspomnianych specjalistów swych poglądów wbrew zmieniającym się argumentom i ustrojom. Najtrudniejszym do zrozumienia jest fakt, że w istocie tak most jak i autostrada to po prostu dla miasta i województwa szansa na sprostanie wyzwaniu bliższej i dalszej przyszłości. Nam chodzi o program uzupełnienia tych elementów przeszłej industrializacji, których po prostu zabrakło z powodu zbyt małych środków budżetowych od 1965 roku do dzisiaj.

Opisany program inwestycyjny dla województwa plockiego może być i zapewne będzie realizowany z poparciem lub bez poparcia rządowego np. jako suma programów samorządowych, liczymy bowiem na "siłę jego ekonomicznych i ekologicznych walorów", poparcie rządowe da jednak impuls przyspieszający i być może sprawi, że zdążymy go uruchomić przed osiągnięciem stanu całkowitej apatii miejscowej społeczności. Nie ma w nim bowiem nic z utopii, zawiera elementy konsultowane z przedstawicielami zagranicznego kapitału i ma poparcie merytoryczne. Jest może ostatnią szansą nakręcenia koniunktury jeszcze w tej pięcioletce, o czym musiałem poinformować wypełniając swe służbowe powinności, a prywatnie gorąco wierząc w siłę przedstawionych tu argumentów prosić o poparcie w jego realizacji.